

RPG-distrikt Småland-Öland

Nätverket
**KPR lyssnar
på oss!**

Ett nätverk för dig som är intresserad av samhällsfrågor ur ett äldreperspektiv

Riksdagen har nu fattat beslut om ett förenklat sätt för att kunna bevilja hemtjänst. Den så kallade "Linköpingsmodellen" kan nu genomföras genom ett tillägg i Socialtjänstlagen. RPG har tidigare remissbehandlat förslaget i en promemoria och påpekade då på vikten av rättssäkerhet eftersom det inte förekommer någon behovsprövning vid genomförandet.

Nu finns det ett riksdagsbeslut på ett enklare sätt att bevilja hemtjänst

Regeringen föreslår enklare sätt för kommuner att bevilja hemtjänst

Regeringens proposition 2017/18:106

Förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre

I propositionen föreslås att det ska bli enklare för kommunerna att erbjuda hemtjänst till äldre personer. Enligt förslaget ska den nya bestämmelsen träda ikraft den 1 juli 2018.

Pressmeddelande från regeringen

Syftet med förslaget är att ge de kommuner som så önskar möjlighet att bevilja äldre kvinnor och män insatser inom äldreomsorg på ett enklare sätt och med större utrymme för delaktighet och självbestämmande. Man ska i större utsträckning kunna välja vad man vill ha för hjälp, till exempel städning eller matlagning.

Förenklat beslutsfattande föreslås kunna användas när det gäller bistånd i form av service och personlig omvårdnad. Det är frivilligt för kommunerna att införa förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre. Även om en kommun inför förenklat beslutsfattande kommer möjligheten att ansöka om bistånd på vanligt sätt att finnas kvar.

– Äntligen blir det möjligt för de kommuner som vill att erbjuda hemtjänst på ett snabbare och enklare sätt. Jag vet att det här är efterlängtat av många och jag är glad att vi nu kan gå fram med ett förslag som kommer göra äldreomsorgen mer tillgänglig för den som behöver, säger äldreminister Lena Hallengren.

Den nya bestämmelsen möjliggör för kommuner att tona ner ett resurskrävande inledande utredningsarbete till förmån för att utveckla uppföljning av kvalitet, nöjdhet och effektivitet. Förslaget förstärker även inslagen av förebyggande insatser genom att generella hemtjänstinsatser tillgängliggörs i ett tidigare skede. Det kan minska eller skjuta upp behovet av mer omfattande äldreomsorg.

Socialstyrelsen kommer att få ett uppdrag att följa upp och utvärdera den nya bestämmelsen.

Ur propositionen

Socialnämnden får utan föregående behovsprövning erbjuda hemtjänst till äldre personer. Ett sådant erbjudande förutsätter att den äldre personen har informerats om i vilken utsträckning och på vilket sätt han eller hon kan påverka utförandet av insatserna, på vilket sätt kommunen följer upp insatserna och rätten att alltid kunna ansöka om bistånd.

Korttidsplats bör inte kunna erbjudas utan föregående behovsprövning.

Kommunen kan i sina riktlinjer ange vilken ålder personen ska ha för att erbjudas hemtjänst enligt bestämmelsen. Den äldre personen ska ansöka om hemtjänst hos socialnämnden som prövar ansökan utifrån kommunens riktlinjer t.ex. mot ålderskrav och kommunens ansvar enligt bestämmelserna i 2 a kap. socialtjänstlagen (SoL).

Riksdagen 21 mars 2018

Riksdagen anser att äldres delaktighet och självbestämmande i den vardagliga omsorgen behöver öka. En del i detta är att förenkla kommunernas prövning av hjälp och bistånd till äldre. Äldre som bara behöver till exempel trygghetslarm, enklare service eller sociala insatser i mindre omfattning ska inte behöva gå igenom en stor biståndsprövning. Kommunerna ska inte behöva använda mycket tid och resurser till detta.

Meddelande om beslut

Med överlämnande av socialutskottets betänkande 2017/18: SoU14 Äldrefrågor får jag anmäla att riksdagen denna dag bifallit utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Stockholm den 21 mars 2018

Urban Ahlin

Claes Mårtensson

Ur propositionen om Linköpingsmodellen

Linköpings kommun började redan 1992 erbjuda personer som är 75 år eller äldre ett i förväg bestämt antal timmar hemtjänst utan att någon utredning eller bedömning gjordes. Syftet var att skapa en mer lätt tillgänglig äldreomsorg. Kommunen valde att avskaffa utredandet i sådana ärenden där man i princip aldrig avlog en ansökan. Kommunen gav äldre personer över 75 år rätt att själva avgöra om de ville använda hemtjänststimmar inom det tak kommunen angett. Det gav till följd att endast den enskildes egen bedömning avgjorde om och hur många hjälptimmar som behövdes och även vad som skulle utföras. Fokus flyttades från utredning och beslut till att säkerställa att det som den äldre

förväntade sig faktiskt blev utfört. Flera andra kommuner har infört olika former av förenklad handläggning i liknande syfte.

Läs mer:

2017/18 SoU14

2017/18:106

Sveriges Kommuner och Landsting är positiva

- Vi tycker det här är ett bra förslag som vi länge har påtalat för regeringen att det borde införas. Vi har ett otydligt regelverk idag. Nu kommer de kommuner som vill bevilja hemtjänst utan utredning kunna göra det utan att riskera att bryta mot lagen. Det gynnar de äldre, säger Lena Micko, ordförande för Sveriges Kommuner och Landsting.

- För kommunerna innebär detta mindre administration samtidigt som hjälpen blir mer lättillgänglig och kvaliteten för de äldre ökar. Nu blir den så kallade Linköpingsmodellen också lag.

Att tänka på ur ett RPG-perspektiv:

Eftersom förslaget bygger på frivillighet kommer det att se olika ut i kommunerna. "Linköpingsmodellen" har i olika sammanhang fått stor uppmärksamhet. De personer som prövat modellen är genomgående positiva eftersom det själva fått välja insatser.

Det kan finnas behov av att väcka frågan som ett ärende i kommunala pensionärsråden.

För den som är intresserad rekommenderas att närmare studera regeringens förslag och riksdagens beslut genom att ta del av propositionen

Förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre Prop. 2017/18:106

2018 03 24 Curt Karlsson